کۆمەڵە شیعــــری (قـــــوژبن) بڵاوکرایەوە

براوەی خەڵاتی نووسیار بۆ کتێبی یەکەم ٢٠٢٢ – بواری شیعر: سەران محەمەدەسوورە بۆ کۆمەڵە شیعری (قوژبن)
وەشانی نووسیار لە چوارچێوەی خەڵاتی نووسیار بۆ کتیبی یەکەم براوەی کۆمەڵە شیعری (قوژبن) لە نووسینی (سەران محەمەدەسوورە) چاپ و بڵاوکردەوە.

لەبارەی بردنەوەی ئەم خەڵاتە سەران محەمەدەسوورە دەڵێت:
ئێمە تا ئێستا هۆشیارییەکی باشمان لەوەی کە کردەی نووسین چییە نییە، پێمانوایە کە دەستمان کرد بە بەسەریەکەوەنانی وشە، ئیتر ئەمە نووسینە. بەپێچەوانەوە، نووسین سەختە؛ ژیان لەگەڵ نووسین تاقەتپڕووکێن و خوێنمژە. نووسین دەبێ تێیدا بژیت، ئەم تێداژیانەش بەو مانایە نییە کە ڕۆژێك بمانگەیەنێتە ئەوەی کە نووسین دەستی لێهەڵبگیردرێت، یان ئەوەی نووسیومانە پوختە و ئیتر تەواو، بەڵکوو کردەیەکە لەگەڵ ڕاهێنان دەژێت. کەواتە نووسین کردەیە، کردە ڕاهێنانە، بەوپێیە نووسین ڕاهێنانکردنە. کەی ڕاهێنانکردن -بە مانا بەردەوامەکەی- دەستی لێهەڵگیردرا، ئەوە نووسینیش پشتی لە باسکە.
هەر شتێك کردە بێت، واتە ڕاهێنانکردن بێت ملنەدانە، لەو ڕوانگەیەوە بردنەوەی خەڵاتی نووسیار بۆ من لەو تێگەیشتنەیەوە دێت، کە خودی بردنەوە و خەڵاتی نووسیار ڕاهێنانە، بەڵام ڕاهێنانێك کە خەڵات و بردنەوەکەی، دەروازەی جۆرە ڕاهێنانێکی تری کردەوە، کە بردنەوەی خەڵات هەنگەشەیە و دەبێت کردەیەکی ڕاپسکاوی ڕانەگیراو بێت و کردەی ڕاهێنانیش ئەو دەمە لەلای نووسەر دەوەستێت، کە بە فیزیکیی مردبێت، دوای ئەمە ئەم کردەی ڕاهێنانە دەبێتە کردەی ڕاهێنانکردنی بەردەم خوێنەر و ڕەخنەگر. ئەمەش ئەوە نیشاندەدات کە نووسین، خەڵات و بردنەوە، هەنگەشەیەکی نەپچڕاوە.
بۆیە ئەم خەڵاتە لەلایەك گەشبینی کردووم، کە ئەم هەنگەشەیەم لێناستێنێتەوە، بەڵکوو زیاتر تێمەدەزێنێت و لەلایەکەی ترەوە نائومێدی کردووم، کە دەبێت مکوڕتر ئەم ڕاهێنانکردنە لەگەڵ ڕۆی مردن بەرم و وشکایی لێهەڵێنێت.
من وەك ڕەخنە بیر لە خەڵات و بردنەوەکانی فێستیڤاڵگەلی تری کوردیی دەکەمەوە، کە زۆریان هەر زوو تەڕاییان لێبڕاوە، چونکە

خەڵات و بردنەوەکە لەلای زۆربەیان بردنەوە بووە وەك دیاریی، نەك بردنەوەبووبێت وەك ڕاهێنان، بۆیە لەلای من خەڵاتەکە وەك ڕاهێنانێکە بە تەواوی ژیانمەوە نووساوە و وەك وتم هەنگەشەی کردم.

هەروەها لە بارەی کۆمەڵە شیعری قوژبن گوتی:

شیعر لە سەختییەوە دەفیشکێنێت. ئەم ڕستەیە ڕەنگە پێکەنیناویی بێتە بەر چاو، بەڵام سەختیچێشتنی مار ئەو دەمەیە کە دەفیشکێنێت. شیعر ئازاری ئەو فیشکاندنەی منە، هەر بۆیەش ئەگەر نەڵێم تەواوی ژیانم، ئەوە بەشی هەرە زۆریی ژیانم ئەو فیشکاندن "ڕاهێنان"ـە بووە بۆ شیعر، تا ئەم کۆمەڵە شیعرەی لێکەوتووەتەوە.

قوژبن دووازدە شیعر لەخۆ دەگرێت، مادام نووسین کردەیەکی ڕاهێنانکراوە، هەربۆیەش هەوڵمداوە لە ڕاهێناندا شیعرێك لەگەڵ شیعرێکی تر جیاواز بن، من نا، بەڵکوو ئەوە خوێنەر و ڕەخنەگریشە کە دکارێت وەها ڕاهێنانکردنێك جیاواز بخاتەوە، ئەوەی من هەوڵدانێکە. تەنیا دەمەوێت خوێنەر ئاگاداری ئەوە بێت کە تاکبوونی نیوەدێڕەکان بە مەبەست و پەیوەست بە تاکبوونی نیوەدێڕی کۆپلەکان و کۆی شیعرەکە کراوە و یان پێکەوەنووسانی چەند وشەیەك لەنێو چەند شیعرێکدا بۆ مەبەستی نهێنیی یان "پیتی ئەبجەد" لێکدراون، ئیتر کۆی دەقەکان بۆ خوێندنەوە و جیهانبینیی خوێنەر و ڕەخنەگران جێدەهێڵم و ئەوەتا مەحوییش پێم یێژێت "ئەم ئەسرارە دەرنەخەی".

چەند دێڕێک لە کتێبەکە:

یەکەم پیت
مرۆڤی هەڵێنجدا
دەیەویست بڵێت: فرچکدا!
سەیری کۆسیرەبووی هەنیەی چارەنووسی کرد
خۆنیەوە
هەموو هێزم لەوەدا کۆکردەوە خۆشم نەوێت
جگە لە تاریکایی دەستم هیچی تری نەبەی
مرۆڤ خۆڕەندێکی بەدادەدەیە
قیژە قورگتە
ئەوکاتەی ڕیسی وشەکانت دەبنەوە خووریی و
زمانت قووتدەدەیت

براوەی خەڵاتی نووسیار بۆ کتێبی یەکەم (شیعر) ٢٠٢٢

سۆران محەمەد سوورە: لە دایکبوی شارەدێی حاجیاوا لە ساڵی ١٩٩١. بەشی زمان و ئەدەبی کوردیی زانستگەی سۆرانی تەواو کردووە. دواتر

بەردەوامیی بە خوێندن داوە و ماستەری لە زمان و ئەدەبی فارسیی ساڵی ٢٠٢١ وەرگرتووە. وەك دەستەی سەرپەرشتیاری گۆڤاری کەلێن کاری کردووە. خاوەنی چەندین توێژینەوە و وتارە لە بوارە جیاوازەکانی ئەدەب و ڕۆشنبیریی.

خەڵاتی نووسیار بۆ کتێبی یەکەم ٢٠٢٢ساڵی سێیەم. ئەم خەڵاتە ساڵانە کتێبی یەکەمی سێ دەنگی نوێی ئەدەبی کوردی خەڵات دەکات لە بواری شیعر، چیرۆک و ڕۆمان. خەڵاتەکە بریتییە لە چاپ و بڵاوکردنەوەی کتێبە براوەکان، پێدانی بڕوانامەی نووسیار لەگەڵ دیاری قەڵغانی نووسیار.